УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

БЕОГРАД

Београд, 20. новембар 2018.

ИЗВЕШТАЈ ОПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРКЕ ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

На основу члана 127 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду и члана 40 Закона о високом образовању, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 31. октобра 2018. године донело је одлуку којом је именована комисија за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је Драгана Василијевић, мастер, пријавила под насловом:

„ДВОЈЕЗИЧНА НАСТАВА НА СРПСКОМ И РУСКОМ ЈЕЗИКУ: ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ И КРИТИЧКА АНАЛИЗА“.

Састав комисије:

1. др Јулијана Вучо, редовна професорка, Филолошки факултет, Универзитет у Београду
2. др Ксенија Кончаревић, редовна професорка, Филолошки факултет, Универзитет у Београду
3. др Катарина Завишин, доценткиња, Филолошки факултет, Универзитет у Београду

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Драгана Василијевић је рођена 12.4.1989. године. Завршила је Филолошку гимназију, основне студије Руски језик и књижевност (2008-2012, просечна оцена: 9.84) и Украјински језик, књижевност и култура (2009-2012, просечна оцена: 10.00) на Филолошком факултету, где је 27.9.2013. одбранила мастер рад „Дискурс политичке рекламе у српском, руском и украјинском језику“.

Добитница је већег броја стипендија и награда, редовно учествује на семинарима и конференцијама у земљи и иностранству.

Од 2013. до 2016. године изводила је наставу на Филолошком факултету у Београду, а у периоду од 2014. до 2016. била укључена у пројекат „Језик, фолклор, миграције на Балкану“ при Балканолошком институту САНУ као стипендисткиња Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Од 17.11.2016. је запослена у Високој хотелијерској школи струковних студија у Београду као наставник страног језика за руски језик.

Тренутно ради на докторској дисертацији на тему двојезичне наставе на српском и руском језику.

Говори руски, украјински, немачки и енглески језик, служи се шпанским и словачким.

Активно се бави усменим и писменим превођењем.

Области научног интересовања: методика наставе руског језика, критичка анализа дискурса.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТКИЊЕ

Василијевић, Д. (2010). Лексичко-семантичко поље темпоралности у словенским језицима на примеру назива за месеце. *Славистика 14*, 135-142.

Василијевић, Д. (2012). Експресивна лексика за изражавање позитивног става у српском и украјинском омладинском жаргону. *Славистика 16*, 632-644.

Василијевић, Д. (2012). Префиксална творба глагола у српском и украјинском језику. В: Паламарчук О.Л (упор.) (2012). *Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур (пам'яті Леоніда Булаховського): Збірник наукових праць. 17*, (стор. 13-27). Київ: КНУ ім. Тараса Шевченка.

Василиевич, Д. (2013). Мотивация к изучению русского языка у белградских слушателей курсов. *Русский язык как инославянский 5*, 99- 109.

Василієвич, Д. (2013). Образ Сербії у «Лексиконі інтимних міст» Юрія Андруховича. В: Казарін В.П. (ред.) (2013). *Світова література на перехресті культур і цивілізацій. Збірник наукових праць. Вип. 7, Ч.І.*, (стор. 38-44). Сімферополь: Бизнес Информ.

Василієвич, Д. (2013). Орфографічні помилки сербських студентів на початковому етапі вивчення української мови як іноземної. В: Кочан, І. (2013). *Теорія і практика викладання української мови як іноземної: Збірник наукових праць. 8,* (стор. 150-158). Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка

Орленко, О., Василієвич, Д. (2014). Ключові постаті сербської україністики. В: Палінська, О. (ред.) (2014). *Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції «Українська мова в світі»*, (стор. 85-97). Львів: Видавництво Львівської політехніки.

Василијевић, Д. (2014). Аудио-визуелни елементи српске и руске политичке рекламе. *Славистика 18*, 308-315.

Василијевић, Д. (2015). Србистика на украјинским универзитетима. *Лингвистичке актуелности 26*, 22-53.

Василієвич, Д. (2015). Реалізація комунікативних стратегій в українській передвиборчій рекламі. В: В.М. Власенко, С.І. Дегтярьов, С.М. Король та ін. (ред.кол.) (2015) *Суспільно-політичні процеси на українських землях: історія, проблеми,перспективи [Текст]: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції: у 2- х ч., (1),* (стор. 35-39). Суми: Вид-во СумДУ

Василијевић, Д. (2015). Употреба родно осетљивог језика у савременом српском филолошком дискурсу на примеру именица типа номина агентис. У: Ковачевић, М (2015). *Савремена проучавања језика и књижевности. Година VI / књига 1. Зборника радова са VI научног скупа младих филолога Србије.* (стр. 227-238). Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет Крагујевац.

Василијевић, Д. (2015). Комуникативне стратегије у српском, руском и украјинском предизборном дискурсу. *Славистика, 19*, 296-303.

Vasilijević, D. (2015). Realizacija govornih činova u srpskim, ruskim i ukrajinskim predizbornim sloganima. *Komunikacija i kultura online, 6*, 102-116.

Василијевић, Д. (2016). Стереотип Русије у језичкој свести говорника српског језика (на материјалу асоцијативног експеримента) У: Ковачевић, М (2016). *Савремена проучавања језика и књижевности. Година VII / књига 1. Зборника радова са VII научног скупа младих филолога Србије.* (стр. 175-186). Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет Крагујевац.

Vasilijević, D. (2017). The Current States and Prospects of Ukrainian as a Heritage Language in Elementary Schools of Republika Srpska. U: Vučo, J. Filipović, J. (ur.) (2017). *Manjinski jezici u obrazovanju i učenje jezika: izazovi i nove perspektive, Filološka istraživanja danas*. (str. 163-182). Beograd: Filološki fakultet.

Попович, Л & Василієвич, Д. (2017). Актуальні проблеми досліджень та перспективи розвитку україністики в Сербії. В: Скрипник, Г. (голов.ред). *VIII Міжнародний конгрес україністів. Українознавство. Освіта. Частина друга*. Київ: НАН України; ІМФЕ ім. М.Т. Рильського, стор. 66-79.

Vasilijević, D. (2017). Ključne etape u istorijskom razvoju ruske kuhinje. *Hotellink, 29-30*, 202-211.

Vasilijević, D. (2018) Bilingual Education in Serbian and Russian; Aleksinac Model. *EDUCATION, CULTURE AND IDENTITY: The Future of Humanities, Education and Creative Industries (3*), 179-195.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТКИЊА ПОДОБНА ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију кандидаткиње, комисија сматра да кандидаткиња ДРАГАНА ВАСИЛИЈЕВИЋ испуњава све услове за израду докторске дисертације.

VОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНЕ МЕНТОРКЕ

За менторку је предложена др ЈУЛИЈАНА ВУЧО, редовна професорка Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Библиографија менторке са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

2005. Dvojezično obrazovanje, dvojezična nastava – neka savremena načela evropske politike učenja stranih jezika, *Vaspitanje i obrazovanje*, Podgorica, pp. 244 – 254 , R52 - 3

2005. Bilingvalna nastava, italijanski kao vehikularni jezik, *Vaspitanje i obrazovanje*, Podgorica.

2006. U potrazi za sopstvenim modelom dvojezične nastave, *Inovacije u nastavi*, br. 19, Učiteljski fakultet Beograd, str. 41 – 54.

2007. Critical Review of Language Education Policies in Compulsory Primary and Secondary Education in Serbia / Filipović, J., Vučo, J. and Djurić, Lj. // Current Issues in Language Planning, Vol. 8:2, str.: 222-242.

2007. Dvojezično obrazovanje - savremene tendencije, Zbornik sa naučnog skupa *Jezik, književnost, politika,* Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu, str. 403 – 410.

2007. Jezici u formalnom obrazovanju u Srbiji, *Srpski jezik i društvena kretanja*, Kragujevac. str. 263-278.

2008. L'insegnamento bilingue - l'italiano veicolare, *Il doppio nella lingua e nella letteratura italiana, Studia romanica et anglica zagabriensia*, volume 3, a cura di M. Čale, T. Peruško, S. Roić e A. Iovinelli, FFpr*ess&IIC Zagabria, Zagabria,* str. 797-804.

2008. L'italiano tra le altre lingue in Serbia, *Contesti Adriatici. Studi di italianistica comparata*, ur: V. Kilibarda i J. Vučo , Arcane, Roma, str. 209 – 253.

2008. Foreign Language Policy: The Italian Language in Serbia and Montenegro, *The Romance Balkans* Ur. B. Sikimić. T. Ašić, Serbian Acedemy of Sciences and Arts, Institute for Balkan Studies, str. 375-386,

2008. Srpski među stranim jezicima, Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa, Srpski jezik u (kon)tekstu, Filium, Kragujevac, str.45 – 53.

2009. *Kako se učio jezik. Pogled u istoriju glotodidaktike: od prapočetaka do Drugog svetskog rata*, Filološki fakultet.

2010. From Language Barriers to Social Capital: Serbian as the Language of Education for Romani Children, *Selected Proceedings of the 2008 Second Language Research Forum: Exploring SLA Perspectives, Positions, and Practices*, ur. Matthew T. Prior, Yukiko Watanabe, Sang-Ki Lee, vi+275, Cascadilla Proceedings Project, Somerville, MA, USA, str. 261-275, са Јеленом Филиповић и Љиљаном Ђурић.

2010. Akademska kompetencija, jezik obrazovanja – srpski i italijanski, *Srpski jezik u upotrebi*, ur: M. Kovačević, Filološko – umetnički fakultet, Kragujevac, 427 – 237.

2011. Srpski jezik i jezici obrazovanja, *Književni (standardni)jezik i jezik književnosti*, Ur: M. Kovačević, FILUM, Kragujevac, str. 279 – 287.

2011. Bilingual education: the road to multilingualism*FLTAL 2011 Proceedings, Linguistic and Cultural Diversity within Learning Communities: Cross-cultural and Trans-national Perspectives*, Sarajevo, са Катарином Завишин.

2011. Studiare in una lingua straniera, *Italica belgradensia*, numero speciale, studi in onore di Ivan Klajn, Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu, Katedra za italijanski jezik i književnost, Beograd

2011. O jeziku obrazovanja manjinskih zajednica u Srbiji, Status tujih in drugih jezikov, *Med politiko in stvarnostji. Jezikovna situacija v novonastalih drzavah bivse Jugoslavije*, ur. Vesna P. Hadži, Tatjana Balazzic Bulc,Vojko Gorjanc, Filozofska fakulteta, Ljubljana, str.249-265.

2012. Language policy and planing in Serbia: language managementand language leadership (Jezička politika u Srbiji: menadžment jezika i liderstvo u jeziku), Anali Filološkog fakulteta, knjiga XXIV, sveska II, Filološki fakultet, Beograd, str. 9 – 32, 2013, са Јеленом Филиповић

2013. Serbian roadmap toward European plurilingualism, *Actualizaciones en Cominicaciòn Social*, Volumen I, Ediciones Centro de Linguistica Aplicada, Santiago de Cuba, ISBN 978-959-7174-22-6, str. 157 – 160, са Јеленом Филиповић

2013. Small area languages in global academic settings, *Actualizaciones en Cominicaciòn Social*, Volumen I, Ediciones Centro de Linguistica Aplicada, Santiago de Cuba, ISBN 978-959-7174-22-6, str. 136 – 139, са Јеленом Филиповић

2013. Ефикасност CLIL-а у академској настави језика, књижевности и културе (студија случаја), Српски језик XVIII, Београд, Друштво за српски језик, стр. 357 – 378, са Јеленом Филиповић и Љиљаном Марковић.

2013. Неки аспекти развијања вештина вишејезичности и вишекултурно општења ученика Културе у дијалогу, Филолошки факултет, Београд, са Катарином Завишин.
2014. Dvojezična nastava stranih jezika u Srbiji, Filipović Jelena & Olivera Durbaba (eds.). *Jezici u obrazovanju i jezičke obrazovne politike*. Beograd: Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu/Čigoja, str. 107 – 152.
2014. Jezička obrazovna politika i obrazovanje nacionalnih manjina u Evropi saposebnim osvrtom na romsku populaciju, Filipović Jelena & Olivera Durbaba (eds.). *Jezici u obrazovanju i jezičke obrazovne politike*. Beograd: Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu/Čigoja, str. (sa Jelenom Filipović), str. 169 – 185.
2017. Vučo, Julijana, Begović, Aleksandra, Bilingual Education In Serbia:Models And Perspectives, у Filipović, Jelena Vučo, Julijana Ур. *Minority Languages In Education And Language Learning: Challenges And New Perspectives*, Филолошки факултет, Београд, 2017, стр. 225 – 238.
2018. Jezik i jezici obrazovanja, (Ur. J. Vučo i J. Filipović) *Jezici obrazovanja,* FID, Filološka istraživanja danas, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, str. 32 - 51.

Комисија сматра да ПРОФ. ДР ЈУЛИЈАНА ВУЧО испуњава све услове за менторку ове докторске дисертације за област:

РУСИСТИКА, ПРИМЕЊЕНА ЛИНГВИСТИКА (МЕТОДИКА НАСТАВЕ)

VI ОЦЕНА ФОРМУЛАЦИЈЕ НАЗИВА ТЕЗЕ

Комисија закључује да је радни назив тезе:

„ДВОЈЕЗИЧНА НАСТАВА НА СРПСКОМ И РУСКОМ ЈЕЗИКУ: ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ И КРИТИЧКА АНАЛИЗА“

прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

VII ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ПРЕДМЕТ ДИСЕТРАЦИЈЕ

Предмет дисертационог истраживања је двојезична настава на српском и руском језику у средњим школама у Републици Србији. У дисертацији ће бити представљене теоријске основе и заступљени модели двојезичне наставе, организација овог облика наставе и актуелно стање, емпиријском делу биће испитан утицај овог двојезичне наставе по CLIL методи на језичке компетенције ученика.

Двојезична настава на српском и руском језику биће посматрана у различитим контекстима: у контексту двојезичне наставе у Србији, у контексту актуелне ситуације и проблема наставе руског језика у Србији и у ширем контексту двојезичне наставе са руским као вехикуларним језиком у Европи и земљама бившег Совјетског Савеза.

Ослањајући се на традицију претходних домаћих дисертација о двојезичној настави (Zavišin 2013 о двојезичној настави на српском и италијанском језику; Beko 2013 о CLIL настави енглеског језика на Рударско-геолошком факултету; Manić 2016 о евалуацији пројектних задатака у CLIL настави енглеског језика; Pasuljević Shimwell 2018 о двојезичној настави на српском и француском језику на средњошколском нивоу), истраживање кандидаткиње Василијевић ће за полазну теоријску основу узети радове западних аутора о карактеристикама и појавним облицима билингвизма, типологији двојезичне наставе, карактеристикама и основним принципима CLIL наставе, допуњене закључцима аутора са руског говорног подручја, те европске и српске законодавне оквире за овај вид наставе и формирање образовних језичких политика.

У дисертацији ће бити представљени сви модели двојезичне наставе на српском и руском језику у Србији: Основна школа „Јован Поповић“ у Новом Саду; Гимназија „Јован Јовановић Змај“ у Новом Саду и Алексиначка гимназија, док ће узорак за емпиријски део истраживања чинити само средње школе зато што у основној школи „Јован Поповић“, услед промена у Правилнику о ближим условима за остваривање двојезичне наставе, нема континуитета у упису ученика.

Будући да потреба за развојем вишејезичности и иницијатива постојања двојезичне наставе нису новина, до сада се у свету развило преко 90 различитих њених облика (Vučo, 2006: 49). Већина европских земаља, укључујући и Србију, одлучила се за наставу по CLIL методи (Content and Language Integrated learning), зато што овај приступ нема за циљ да развије уједначену двојезичност, већ се концентрише на комуникацију (Tzoannopoulou, 2016, p. 425).

Интегрисана настава садржаја и језика (CLIL) представља дуални приступ у коме се језик користи за учење и подучавање и садржаја и језика (Maljers, Marsh & Wolff, 2007: 8) и обично је доступна у оквиру стандардних образовног система на примарном, секундарном и терцијарном нивоу (Dalton-Puffer, 2011, p. 183). Пошто циљни језик има посредничку улогу у преношењу материјала и да се тај језик и материјал усвајају симултано (Manic 2014: 399) може се рећи да се вехикуларни језик усваја као додатна вредност, чије усвајање се не одвија на рачун других вештина или знања (Baetens Beardsmore, 2002, p. 23). Овај вид наставе ученицима даје могућност да развијају своје језичке вештине кроз практичну употребу језика у реалистичним ситуацијама уз коришћење аутентичних материјала, односно да користе језик на онај начин на који ће га користити у стварном животу за постизање реалних циљева и задовољење стварних потреба (Vasilijević 2018: 180). С практичне тачке гледишта, кључна разлика између овог облика двојезичне наставе и традиционалне наставе страних језика је у томе, што у фокусу CLIL приступа није свакодневна комуникација, већ развој когнитивно-академских (CALP) компетенција.

У зависности од статуса циљног језика на европском тлу су присутне следеће комбинације језика: државни језик и страни језик, државни језик и други државни језик, државни језик и регионални/мањински језик са статусом службеног језика или без њега, регионални/мањински језик без статуса службеног језика и страни језик (European Commission/EACEA/Eurydice, 2017: 161-163). Слично томе, законске регулативе у Србији (Закон о основном образовању, члан 5; Закон о средњем образовању, члан 12) предвиђају три могуће језичке комбинације наставе: настава на матерњем језику (српском или мањинском), двојезична настава и настава на српском језику са матерњим језиком и елементима националне културе као изборним предметом (Filipović, 2007: 378). Иако

законски могућа, двојезична настава на мањинском и српском језику је веома ретко присутна у пракси (Vučo & Begović, 2017: 227). Настава на мањинском и страном језику присутна је у две основне и једној средњој школи (Pasuljević Shimwell 2018: 89-90). Зато се у српским окворима под појмом двојезичне подразумева се подучавање једног или више наставних предмета на страном језику, при чему страни језик има такозвану посредничку улогу у преношењу наставних садржаја (Zavišin, 2013: 439).

Модел двојезичне наставе у Србији може се окарактерисати као оригинални прилагођени модел CLIL наставе који подразумева извођење 30-45% наставе из одређених предмета на посредничком језику, углавном у складу са расположивим наставним кадром. Настава се одвија према редовном плану и програму предвиђеном за гимназије (Zavišin, 2013: 135), а од ученика се очекује да у року од четири године савладају регуларни гимназијски програм и овладају вехикуларним језиком на Б2 ЗЕРОЈ језичком нивоу. Пошто у Србији улогу посредничког језика имају превасходно страни језици, учионица је једино место предвиђено за интеракцију ученика на циљном језику (Dalton-Puffer, 2011: 182), не постоји ризик негативног утицаја CLIL наставе на матерњи језик, а билингвизам који се овим путем развија је адитивног типа.

ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА, ХИПОТЕЗЕ И ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Предложено дисертационо истраживање има следеће циљеве:

1. Опис теоријских и законских оквира двојезичне наставе у Србији са посебним освртом на двојезичну наставу на српском и руском језику у средњим школама као резултат критичког разматрања доступне научне литературе и одговарајући законских аката;
2. Критичко разматрање двојезичне наставе на српском и руском језику у ширем контексту проучавања руског језика у Србији и кроз поређење са моделима двојезичне наставе који користе руски језик као вехикуларни у Европи и земљама бившег Совјетског Савеза;
3. Детаљан опис модела, организације, актуелног стања и проблема двојезичне наставе на српском и руском језику у Гимназији «Јован Јовановић Змај» у Новом Саду и Алексиначкој гимназији на основу боравка на терену, уступљене школске документације и резултата анкетирања њених учесника, наставника и ученика;
4. Испитивање утицаја који CLIL настава има на усвајање руског као страног језика кроз тестирање рецептивних вештина читања и слушања ученика трећег разреда и кроз скаларно одређивање нивоа познавања руског језика ученика четвртог разреда;
5. Извођење закључака о стању и перспективама двојезичне наставе на руском и српском језику на нивоу средње школе и израда смерница за њено унапређење.

Емпиријском делу истраживања кандидаткиња Василијевић приступа са следећим хипотезама и очекивањима:

1. Експериментална група ученика трећег разреда (двојезично одељење) постићи ће боље резултате на тестовима рецептивних вештина нејезичких предмета (област природне науке, ужа област хемија) од контролних група (ученици једнојезичног

природно-математичког одељења), односно показати боље развије когнитивно-академске компетенције на Б1 нивоу;

2. Ученици једнојезичног природно-математичког одељења са руским као другим страним језиком, према плану и програму за средње школе, на крају четврте године треба да имају очекивани ниво познавања језика Б1, док се од њихових вршњака укључених у двојезичну наставу са истим фондом часа очекује да ће због двојезичне наставе из школе изаћи са познавањем језика на нивоу Б2 ЗЕРОЈ. Због немогућности свакодневног контакта са руским језиком ван наставе, одсуства изворних говорника у учионици и малог фонда часова, очекује се да тестирање покаже да се већина ученика не налази на овом нивоу;
3. Због екстерних околности карактеристичних за школе (Руски центар, велики број изворних говорника међу ученицима, већа распрострањеност руског језика у основним школама за Гимназију „Јован Јовановић Змај“, ниско предзнање и минимално искуство у учењу руског језика, одсуство изворних говорника, недостатак прилика за активну употребу језика ван учионице за Алексиначку гимнаију) кандидаткиња Василијевић очекује да ће и у случају експерименталне и у случају контролне групе, боље резултате на тестирању остварити ученици Гимназије «Јован Јовановић Змај».

ПЛАН РАДА И МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА

У теоријском делу рада користе се превасходно дескриптивна и компаративна метода.

У емпиријском делу истраживања које се односи на организацију двојезичне наставе користи се метода дескриптивне статистике, добијени резултати се графички представљају и интерпретирају, док је за истраживање утицаја двојезичне наставе на знање руског језика ученика предвиђена примена следећих научних метода: дескриптивне методе, комбиноване методе која обједињује коришћење квантитативне и квалитативне методе, експеримента са паралелним групама по трансверзалном принципу.

Предвиђено је да се предложена дисертација састоји од теоријског и практичног дела и да има следећу структуру:

У уводном делу се објашњавају основна полазишта рада, предмет и циљеви, постављају се истраживачке хипотезе, описују се узорак, методологија и очекивани научни допринос рада, представља се структура дисертације.

У делу **Двојезичност и двојезична настава** се на основу прегледа релевантне литературе пореде различита учења о двојезичности, варијанте класификација двојезичности и њених појавних облика, разматрају се различити облици и модели двојезичне наставе и њихов ефекат на учење страног језика, актуелне тенденције везане за двојезичну наставу у Европи. Посебне целине у оквиру овог поглавља представља

потпоглавље посвећено CLIL методи и потпоглавље посвећено двојезичној настави у Србији (историјат, законски оквири, актуелно стање).

Поглавље **Руски језик и двојезична настава** нуди анализу двојезичне наставе на српском и руском језику у глобалном, српском и европском контексту и састоји се од три целине: потпоглавља о двојезичној настави са руским као вехикуларним језиком у Европи, потпоглавља о настави на руском језику у земљама бившег Совјетског Савеза, потпоглавља о двојезичној настави на српском и руском језику у контексту проучавања руског језика у Србији.

Поглавље **Двојезична настава на српском и руском језику у средњој школи** садржи четири потпоглавља. У првом потпоглављу описује се модел двојезичне наставе на српском и руском језику у Алексиначкој гимназији, у другом модел двојезичне наставе на српском и руском језику у Гимназији „Јован Јовановић Змај“, иза чега следи анализа тренутног стања и изазова на основу резултата анкета за ученике и наставнике, чији резултати се износе у потпоглављима Ученици као учесници двојезичне наставе на српском и руском језику и Наставници као учесници двојезичне наставе на српском и руском језику.

У поглављу **Утицај двојезичне наставе на ниво знања руског језика ученика** представљају се методологија и инструменти емпиријског дела истраживања, затим следе резултати резултати тестирања ученика четвртог разреда Алексиначке гимназије тестом за одређивање нивоа познавања руског језика., резилтатитестирања рецептивних језичких вештина читања и слушања за ученике трећих разреда гимназије (двојезичних одељења као експерименталне групе и једнојезичних одељења као контролних) из општег руског језика и језика струке (област природне науке, ужа област хемија) и њихова интерпретација**.** На основу интерпретације података прикупљених на терену и резултата анкета и тестирања дефинишу се смернице за побољшање квалитета двојезичне наставе на српском и руском језику и мере за осигуравање њене дугорочне одрживости које ће бити формулисане у поглављу **Смернице за унапређење двојезичне наставе на српском и руском језику**, иза чега следи **Закључак** садржи кратак преглед резултата целокупног истраживања и у коме се дефинишу питања за даљи истраживачки рад у овој области.

За дисертационо истраживање „Двојезична настава на српском и руском језику: актуелно стање и перспективе“ докторандкиња Драгана Василијевић предлаже следећи план:

1. Увод
   1.1. Основна полазишта рада, предмет и циљеви
   1.2. Истраживачке хипотезе и очекивани резултати
   1.3. Методе и узорак истраживања
   1.4. Очекивани научни допринос
   1.5. Структура рада
2. Двојезичност и двојезична настава
   2.1. Двојезичност
      2.1.1. Историјски осврт и одређење појма двојезичности

2.1.2. Класификације двојезичности
2.1.3. Двојезичност и језичке политике
2.2. Двојезична настава
2.2.1. Типологије двојезичне наставе
2.2.2. Модели двојезичне наставе
2.2.3. Двојезична настава у Европи: историјски осврт и актуелне тенденције
2.2.4. Двојезична настава у Србији: историјат, законски оквири, актуелно стање
2.3. Двојезична настава по CLIL методи
2.3.1. Теоријски темељи CLIL наставе
2.3.2. Предности CLIL наставе
2.3.3. Улога предавача у CLIL настави
3. Руски језик и двојезична настава
3.1. Двојезична настава са руским језиком као вехикуларним у Европи
3.2. Образовање на руском језику у земљама бившег Совјетског Савеза
3.3. Двојезична настава на српском и руском језику у контексту учења руског језика у Србији
4. Двојезична настава на српском и руском језику у средњој школи
4.1. Модел двојезичне наставе у гимназији „Јован Јовановић Змај“
4.2. Модел двојезичне наставе у Алексиначкој гимназији
4.3. Ученици као учесници двојезичне наставе на српском и руском језику
4.4. Наставници као учесници двојезичне наставе на српском и руском језику
5. Утицај двојезичне наставе на ниво знања руског језика ученика
5.1. Тестирање знања руског језика ученика четвртог разреда
5.2. Тестирање рецептивних вештина ученика трећег разреда
5.2.1. Рецептивна вештина читања
5.2.1.1. Резултати ТРКИ теста из руског језика
5.2.1.2. Резултати теста из природних наука, ужа област хемија
5.2.2. Рецептивна вештина слушања
5.2.2.1. Резултати ТРКИ теста из руског језика
5.2.2.2. Резултати теста из природних наука, ужа област хемија
5.3. Интерпретација резултата тестирања
6. Смернице за унапређење двојезичне наставе на српском и руском језику
6.1. Смернице за наставу руског језика у контексту двојезичне наставе
6.2. Смернице за наставу незејичких предмета у контексту двојезичне наставе
6.3. Организација двојезичне наставе: пријемни испит
6.4. Организација двојезичне наставе: фонд часова, наставни материјали
6.5. Организација двојезичне наставе: предавачи
6.6. Организација двојезичне наставе: матурски испит
6.7. Организација двојезичне наставе: ваннаставне активности
7. Закључак
8. Литература
9. Прилози
9.1. Прилог 1: Примери пријемног испита
9.2. Прилог 2: Анкета за ученике Алексиначке гимназије
9.3. Прилог 3: Анкета за ученике Гимназије „Јован Јовановић Змај“

9.4. Прилог 4: Анкета за наставнике
9.5. Прилог 5: Тест руског језика за ученике IV разреда
9.6. Прилог 6: Тест за ученике III разреда

10. Биографија кандидата
11. Изјава о ауторству
12. Изјава о истоветности
13. Изјава о коришћењу

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

БИБЛИОГРАФИЈА ПРЕЛИМИНАРНИХ ИСТРАЖИВАЊА

1. АНДЕРСОН И КВАТВОЛ 2001: Anderson, L. W. and Kwathwohl, D. R. (eds) (2001) *A taxonomy for Learning, Teaching and Assesssing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*, New York: Longman.
2. АРЕФЈЕВ 2012: Арефьев, А.Л. (2012). *Русский язык на рубеже XX-XXI веков.* [Электронный ресурс]. Москва: Центр социального прогнозирования и маркетинга. 1 CD ROM
3. БЕЈКЕР 2006: Baker, C. (2006). *Foundations of Bilingual Education and Bilingualism.* Clevedon: Multilingual Matters.
4. БЕЈКЕР 2010: Baker, C. (2010). Bilingualism and multilingualism. In *The Routledge Linguistics Encyclopedia.* (3rd. ed., pp. 51-60). Abingdon, England: Routledge.
5. БЕКО 2013: Beko, L. (2013). Integrisano učenje sadržaja i jezika (CLIL) na geološkim studijama. (Neobjavljenja doktorska disertacija). Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija.
6. БЕРТАГАЕВ 1972: Бертагаев Т. А. (1972). Билингвизм и его разновидности в системе употребления. Проблемы двуязычия и многоязычия, 82-88. Москва: Наука
7. БЕРТО И ДР 2009: Bertaux, P., Coonan, C. M., Frigols-Martín, M. J., & Mehisto, P. (2009). The CLIL teacher's competences grid. Common Constitution and Language Learning (CCLL) ComeniusNetwork. Retrieved from http://tplusm.net/CLIL_Competences_Grid_31.12.09.pdf 22.8.2018.
8. БЛАНК 1999: Blanc, M. (1999). Bilingualism, Societal. U: Spolsky, B. (prir.) Concise Encyclopedia of Educational Linguistics. (pp. 31-36). Cambridge: Cambridge University Press.
9. БЛУМ 1956: Bloom, B. S. (ed.) (1956) *Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: Cognitive Domain*, New York: Longman.
10. БРИСК 1999: Brisk, M.E. (1999). Bilingual Education. U: Spolsky, B. (prir.) Concise Encyclopedia of Educational Linguistics. (pp. 311-315). Cambridge: Cambridge University Press
11. БРУНЕР 1975: Bruner, J. S. (1975). From communication to language: A psychological perspective. Cognition, 3, 255–287.

12. ВЕРЕШЧАГИН 1969а: Верещагин, Е. М. (1969а) Вопросы теории речи и методики преподавания иностранных языков. Москва : Издательство Московского университета.
13. ВЕРЕШЧАГИН 1969б: Верещагин, Е.М. (1969б) Психологическая и методическая характеристика двуязычия (билингвизма). Москва : Издательство Московского университета.
14. ВИГОТСКИ 1978: Vygotsky, L. S. (1978). Mind in society: The development of higher psychological processes. Cambridge, MA: Harvard University Press.
15. ВИЛКАНЦИЕНЕ И РОЗГИЕНЕ: Vilkancienė, L., & Rozgienė, I. (2017). CLIL Teacher Competences and Attitudes, *Sustainable Multilingualism*, *11*(1), 196-218. doi: https://doi.org/10.1515/sm-2017-0019
16. ВУД И ДР. 1976: Wood, D., Bruner, J. S., & Ross, G. (1976). The role of tutoring in problem solving. Journal of Child Psychology & Psychiatry & Allied Disciplines, 17(2), 89–100.
17. ВУЧО 2005а: Vučo, J. (2005a). Dvojezično obrazovanje, dvojezična nastava – neka savremena načela evropske politike učenja živih jezika. U: Vaspitanje i obrazovanje (str. 244-254). Podgorica: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
18. ВУЧО 2005б: Vučo, J. (2005b). Prva iskustva u razvoju dvojezične nastave u Srbiji. U: M. Knežević i A. Nikčević-Batrićević (prir.), Reading Across Boarders: Papers in Literacy and Language Studies (str. 245-257). Nikšić: Filozofski fakultet.
19. ВУЧО 2006: Вучо, J. (2006). У потрази за сопственим моделом двојезичне наставе. Иновације у настави 19, (3), 41-54.
20. ВУЧО 2009: Vučo, J. (2009). Akademska kompetencija, jezik obrazovanja – srpski i italijanski. U Kovačević, M. (Ur.) *Srpski jezik u upotrebi*. 427-437. Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet.
21. ВУЧО 2018: Вучо, J. (2018). Језик и језици образовања. У Вучо, J & Филиповић, J (Ed.) *Језици образовања*. 33-54. Београд: Филолошки факултет.
22. ГАРСИЈА И ВУДЛИ 2009: Garcia, G., & Woodley, H. (2009). Bilingual education. *The Routledge handbook of educational linguistics*.
23. ГАРСИЈА 1997: GARCÍA, O., 1997, Bilingual education. In F. COULMAS (ed.), The Handbook of Sociolinguistics. Oxford: Blackwell.
24. ГАРСИЈА 2009: García, O. (2009). Bilingual Education in the 21st Century: A Global Perspective, Malden: John Wiley & Sons Ltd.
25. ГИНИЋ 2018: Гинић, J. (2018). Настава руског језика у основној школу: актуелно стање и перспективе. У Вучо, J & Филиповић, J (Ed.) *Језици образовања*. 109-120. Београд: Филолошки факултет.
26. ГОНЗАЛЕС 1975: González J.M. (1975), “Coming of Age in Bilingual Education: A Historical Perspective,” Inequality in Education, 19, pp. 5–17
27. ГОНЗАЛЕС 1979: Gonzalez, JM (1979). Coming of age in bilingual/bicultural education: A historical per- spective. In HT Trueba & C. Barneti-Mizrahi (Eds.), Bilingual multicultural education and the professional (pp. 1-10)
28. ДАЛТОН ПУФЕР 2007: Dalton Puffer (2007). *Discourse in Content and Language Integrated Learning (CLIL) Classrooms*, Amsterdam: John Benjamins.
29. ДАЛТОН ПУФЕР 2011: Dalton-Puffer, C. (2011). Content-and-Language Integrated Learning: From Practice to Principles. *Annual Review of Applied Linguistics, 31*, 182–204.

30. ДАМЉАНОВИЋ 2000: Дамљановић, Д. (2000). Развој методике наставе руског језика у Србији. *Настава и васпитање, 4*, 636-646.
31. ДОНГ 2007: Dong, Y. R. (2007). Integrating Language and Content: How Three Biology Teachers Work with Non-English Speaking Students. In: García, O. & Baker, C. (Eds.). *Bilingual Education: An Introductory Reader*. Clevedon, UK: Multilingual Matters, 2007.
32. ДУРБАБА 2016: Дурбаба, О. (2016). Култура и настава страних језика. Увод у интеркултурну примењену лингвистику. Београд: Филолошки факултет.
33. ДУРБАБА 2011а: Дурбаба, О. (2011а). *Теорија и пракса учења и наставе страних језика*. Београд: Завод за уџбенике.
34. ДУРБАБА 2011б: Durbaba, O. (2011b). Bilingvizam – preduslovi, klasifikacija i pojavni oblici. Srpski jezik – studije srpske i slovenske 16, 589-600.
35. ДОНЧИЋ 2013: Dončić, T. (2013). Višejezični pristup u učenju stranih jezika.U: Димитријевић, Б. (ур.) Хуманизација универзитета 1, 573-584. Ниш: Филозофски факултет Универзитета у Нишу.
36. ЂУРИЋ 2006: Đurić, L. (2006). Ogledi i inovativni projekti u nastavi francuskog jezika. *Inovacije u nastavi - časopis za savremenu nastavu*, 19(3): 28-40.
37. ЗАВИШИН 2012: Zavišin, K. (2012). Bilingvalna nastava iz perspektive jezičke politike i planiranja - smernice za projekat bilingvalne nastave na italijanskom i srpskom jeziku u srednjim školama. Inovacije u nastavi - časopis za savremenu nastavu vol. 25, br. 3, 64-74.
38. ЗАВИШИН 2013: Zavišin, K. (2013). Teorijske osnove i kritička analiza CLIL nastave na italijanskom i srpskom jeziku u srednjoj školi u Srbiji. Doktorska disertacija. Univerzitet u Beogradu Filološki fakultet.
39. ЈЕЛАСКА 2007: Jelaska, Z. (2007). Ovladavanje jezikom: izvornojezična i inojezična istraživanja. *LAHOR: časopis za hrvatski kao materinski, drugi i strani jezik,* 1, 3, 86-99.
40. ЈЕЛЕЊЕВСКАЈА И ПРОТАСОВА 2015: Yelenevskaya, M., Protassova, E. (2015) Global Russian: between decline and revitalization, *Russian Journal of Communication, 7:2*, 139-149.
41. КАВАЛИ 2005: Cavalli, M. (2005). Éducation bilingue et plurilinguisme des langues: Le cas du Val d'Aoste. Paris: Éditions Didier.
42. КАМИНС 1976: Cummins, Jim. 1976. The Influence of Bilingualism on Cognitive Growth - A Synthesis of Research Findings and Explanatory Hypotheses. In: Working Papers in Bilingualism, Vol. 9, 1-43.
43. КАМИНС 1979: Cummins, J. (1979). Linguistic interdependence and the educational development of bilingual children. *Review of Educational Research, 49*(2), 222-251.
44. КАМИНС 1981: Cummins, J. (1981). The role of primary language development in promoting educational success for manguage minority students. Schooling and Language Minority Students: A Theoretical Framework.(str. 3-49) Los Angeles: Education, Dissemination and Assessment Center.
45. КАМИНС 2005: Cummins, J. (2005). "Using information technology to create a zone of proximal development for academic language learning: A critical perspective on trends and possibilities" In: Davison, C. (ed.) (2005) *Information Technology nad Innovation in Language Education*, Hong Kong: Hong Kong University Press, 105-126.
46. КАМИНС 2007: Cummins, J. (2007). Language Interactions in the Classroom: From Coercive to Collaborative Relations of Power. In: García, O. & Baker, C. (Eds.).

Bilingual Education: An Introductory Reader. Clevedon, UK: Multilingual Matters, 2007.
47. КАМИНС 2008: Cummins, J. (2008). BICS and CALP: Empirical and theoretical status of the distinction In: Street, B. & Hornberger, N. H. (Eds.). (2008). Encyclopedia of Language and Education, 2nd Edition, Volume 2: Literacy. (pp. 71-83). New York: Springer Science + Business Media LLC.
48. КОЕН 1975: Cohen, A. (1975). *A Sociolinguistic Approach to Bilingual Education*. Rowley, Mass.: Newbury House.
49. КОЈЛ И ДР. 2010: Coyle, D. Hood, & P. Marsh, D. (2010). CLIL. Content and Language Integrated Learning. Cambridge: Cambridge University Press
50. КОНЧАРЕВИЋ 2004: Кончаревић, К. (2004). *Савремена настава руског језика. Садржаји, организација, облици*. Београд: Славистичко друштво Србије.
51. КОНЧАРЕВИЋ 2009: Кончаревић, К. (2009). Сто шездесет година наставе руског језика у духовним школама српске православне цркве. *Славистика, 13*, 55-62.
52. КРИСТАЛ 1996: Kristal, D. (1996). *Kembrička enciklopedija jezika*, Beograd: Nolit
53. КУК 2003: Cook, G. (2003). Applied Linguistics. Oxford: Oxford University Press
54. ЛАМБЕРТ 1999: Lambert, R. D. (1999). National Language Policy and Education R. D. Lambert U: Spolsky, B. (prir.) Concise Encyclopedia of Educational Linguistics. (pp. 151-157). Cambridge: Cambridge University Press
55. ЛИСТЕР 1999: Lyster, R. (1999). Immersion. U: Spolsky, B. (prir.) Concise Encyclopedia of Educational Linguistics. (pp. 626-632). Cambridge: Cambridge University Press
56. ЛОНЧАР 2017: Лончар, М. (2017). Билингвална настава на немачком и српском језику на примерима ОШ „10. октобар“ у Суботици, Прве нишке гимназије „Стеван Сремац“ и Ваљевске гимназије. *Живи језици: часопис за стране језике и књижевности, 37,* 1, 137-166.
57. МАКИ 1970: MACKEY, W.F., 1970, A typology of bilingual education. Foreign Language Annals 3, 596–608.
58. МАНИЋ 2016: Manić, D. (2016). Evaluacija projektnih zadataka u integrisanom učenju jezika i sadržaja. Beograd: Filološki fakultet. (odbranjena doktorska disertacija)
59. МАРИЧ 2015: Марич, Б. (2015). Состояние и перспективы изучения русского языка в инославянской среде. *Этнодиалоги, 48*: 26-34.
60. МАРКОВИЋ 2014: Маркович, Д. (2014). Преподавание русского языка в Сербии, актуальные проблемы в сокращении часов и возможные пути их решения. *Наука и савремени универзитет, 4*: 148-153.
61. МАРШ И ДР. 2010: Marsh, D., Mehisto, P., Wolff, D., & Frigols, M. J. (2010) European Framework for CLIL Teacher Education. ECML.
62. МАРШ 2012: MARSH, D. (2012) Content and Language Integrated Learning (CLIL). A Development Trajectory. Córdoba: University of Córdoba.
63. МЕТ 1998: Met, M. (1998) Curriculum decision-making in content-based language learning. U: Cenoz, C. & Genesee, F. (prir.) (1998) Beyond Bilingualism: Multilingualism and Multilingual Education. Clevedon: Multilingual Matters
64. МЕХИСТО И ДР. 2008: Mehisto, P., Frigols, M.-J., and Marsh, D. (2008). Uncovering CLIL. Oxford: Macmillan

65. МИЛОЈЕВИЋ 2009: Милоевич, М. (2009). Опыт преподавания русского языка в двуязычном обучении. УСтанкович, Б. (ред.) *Русский язык как инославянский I*, 123-126. Београд: Славистичко друштво Србије.
66. ОРШАНСКАЈА 2008: Оршанская Е.Г. (2008). Лингвистический и социолингвистический подходы к изучению проблемы билингвизма. Вестник Челябинского государственного педагогического университета. 120-128.
67. ПАВОН И РУБИО 2010: Pavón, Víctor & Rubio Alcala, Fernando. (2010). Teachers' Concerns and Uncertainties about the Introduction of CLIL Programmes. *Porta Linguarum: revista internacional de didáctica de las lenguas extranjeras*, ISSN 1697-7467, Nº. 14, 2010, pags. 45-58.
68. ПИПЕР 2012: Пипер П. (2012). *Лингвистичка русистика. Студије и чланци.* Београд: Филолошки факултет.
69. EU Business (2008) *A Guide to Languages in the European Union*. EU Business. Retrieved from: http://www.eubusiness.com/topics/Languages/eu-languages-guide on 23. July 2018.
70. Извештај о раду билингвално одељења у школској 2016/2017, ОШ „Јован Поповић“
71. САЈМОНС И ФЕНИГ 2018: Simons, Gary F. and Charles D. Fennig (eds.). 2018. *Ethnologue: Languages of the World, Twenty-first edition.* Dallas, Texas: SIL International. Online version: http://www.ethnologue.com.
72. СКУТНАБ-КАНГАС 1991: Skutnab- Kangas, T. (1991). Bilingvizam da ili ne. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. (Originalno izdanje objavljeno 1981)
73. СТАНКОВИЋ 2008: Станковић, Б. (2008). *60 година Славистичког друштва Србије*. Београд: Славистичко друштво Србије.
74. ФИЛИПОВИЋ 2011а: Филиповић, Ј. (2011а). Српски као језик образовања у образовању националних мањина у Србији. У: Весна Крајишник (ур.), Српски као страни језик у теорији и пракси. Београд: Филолошки факултет, Центар за српски као страни језик, 351-364.
75. ФИЛИПОВИЋ 2011б: Filipović, J. (2011b). Evropski projekat višejezičnosti i jezičke (obrazovne) politike. *Reči. Časopis za jezik književnost i kulturološke studije. 4/2011*. Alfa univerzitet. str.228-242.
76. ФИЛИПОВИЋ 2018: Филиповић, Ј. (2018). Језичка политика и планирање и језичко предводништво: образовање за 21. век. У Вучо, Ј & Филиповић, Ј (Ed.) *Језици образовања*. 15-32. Београд: Филолошки факултет.
77. ФИШМАН 1967: Fishman, J. A. (1967), Bilingualism With and Without Diglossia; Diglossia With and Without Bilingualism. *Journal of Social Issues, 23*: 29-38.
78. ФИШМАН 1970: Fishman, J., & Lovas, J. (1970). Bilingual Education in Sociolinguistic Perspective. *TESOL Quarterly*, *4*(3), 215-222. doi:10.2307/3585722
79. ФРИМАН 2004: Freeman, R. (2004) Reviewing the Research on Language Education Programs. U: García, O. & Baker, C. (prir.) (2007) Bilingual Education. An Introductory Reader. (pp. 3 – 19) Multilingual Matters LTD: Clevedon, Buffalo, Toronto
80. ХАМЕРС И БЛАНК 2000: Hamers, J., & Blanc, M. (2000). Definitions and guiding principles. In *Bilinguality and Bilingualism* (pp. 6-24). Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/CBO9780511605796.004
81. ХАНЕСОВА 2015: Hanesová D. (2015) History of CLIL. Pokrivčáková, S. et al. (2015). CLIL in Foreign Language Education: e-textbook for foreign language teachers. pp. 7-16. Nitra: Constantine the Philosopher University.

82. ХИЉАРД 2011: Hillyard, S. (2011). First steps in CLIL: Training the teachers. Latin American Journal of Content & Language Integrated Learning, 4(2), 1-12
83. ХИНЕНКАМП 2005: Hinnenkamp, V. (2005). Semilingualism, Double Monolingualism and Blurred Genres - On (Not) Speaking a Legitimate Language(1). In: Radtke, Frank-Olaf (Hrsg.): Migration (=sowi/onlinejournal, Journal of Social Science Educatio, 2005, 1). 57-90. http://www.jsse.org/index.php/jsse/article/viewFile/979/882 pristupljeno: 2.8.2018.
84. ШЧЕРБА 1974: Щерба Л.В. (1974). *Языковая система и речевая деятельность*. – Ленинград: Наука.

Документи:

1. Education Council (1976). Resolution of the Council and of the Ministers of Education, meeting within the Council, of 9 February 1976 comprising an action programme in the field of education. *Official Journal of the European Communities, C 38,* 19 February 1976
2. EEC Council (1958) Regulation No 1 determining the languages to be used by the European Economic Community. Official Journal 017, 06/10/1958:0385-6.
3. Zajednički evropski okvir za učenje, nastavu i ocjenjivanje jezika. (2002) Podgorica: Ministarstvo prosvjete i nauke.
4. Commission Communication of 1 August 2005 - The European Indicator of Language Competence [COM(2005) 356 final - Not published in the Official Journal].
5. European Parlament, Directorate_general for internal Policies, Policy Department Structural and Cohesion Policies, Culture and Education ,,Research for Cult Committee-European Strategy on Multilingualism – Policy and Implementation at the EU Level. Study.“ (http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/573456/IPOL_STU(2016)573456_EN.pdf: p. 9-10. – 29.07.2018)
6. European Commission (2012) European Survey on Language Competences, Brussels.
7. Eurydice (2012) Key Data on Teaching Languages at School in Europe, Brussels.
8. European Commission/EACEA/Eurydice, 2017. Кључни подаци о настави језика у европским школама – 2017. Извештај Eurydice мреже. Луксембург: Канцеларија за публикације Европске уније.
9. European Commission (1995) White Paper on Education and Training: Teaching and Learning Towards the Learning Society, COM (95) 590, Brussels.
10. European Commission (2003) Action plan on language learning and linguistic diversity, Strasbourg
11. Commission Communication of 1 August 2005 - The European Indicator of Language Competence [COM(2005) 356 final - Not published in the Official Journal].
12. European Commission (2016) Action Plan on the integration of third country nationals, Brussels.
13. Civil Society Platform on Multilingualism (2011). Multilingualism in the European Union, 09 June, Brussels.
14. CCN (2010). Talking the Future: Languages in Education 2010-2020. CCN Foresight Think Tank Report, CCN: University of Jyväaskulä.

15. Commission of the European Communities, “COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS. Multilingualism: an Asset for Europe and a Shared Commitment.” Brussels, 2008.
16. European Commission. (2003). Promoting Language Learning and Linguistic Diversity: An Action Plan 2004 – 2006. Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee of the Regions, COM(2003) 449. Retrieved 4 July 2018 from: http://europa.eu.int/comm/education/doc/official/keydoc/actlang/act_lang_en.pdf
17. *Zakon o osnovnom obrazovanju i vaspitanju „Službeni glasnik RS“, br. 55/2013 i 101/2017*
18. *Zakon o srednjem obrazovanju i vaspitanju „Službeni glasnik RS“, br. 55/2013 i 101/2017*

Енциклопедије:

1. "Bilingual Education." Encyclopedia of Education. Retrieved August 08, 2018 from Encyclopedia.com: http://www.encyclopedia.com/education/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/bilingual-education

2. Scaffolding. (2018). *The Glossary of Education Reform*. [online] The Glossary of Education Reform. Available at: http://edglossary.org/ [Приступљено 10.9.2018]..

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТКИЊЕ:

Докторски рад кандидаткиње Драгане Всилијевић на тему **„ДВОЈЕЗИЧНА НАСТАВА НА СРПСКОМ И РУСКОМ ЈЕЗИКУ: ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ И КРИТИЧКА АНАЛИЗА“** својим теоријским оквиром, критичком анализом, истраживањем и резултатима недвосмислено доприноси научном сазнању о развоју и примени билингвалне наставе уопште и посебно у Србији. Такође, овај рад ће допринети проширивању научних сазнања у вези са развојем билингвалне наставе руског и српског језика у Србији. Овом приликом подвлачимо са задовољством да осим резултата у оквиру не тако честих истраживања везаних за наставу, учење и усвајање руског језика код српских говорника и ретких радова везаних за усвајање руског језика у билингвалној настави за србофоне говорнике, радова везаних за ту тематику практично нема, тако да ће докторски рад кандидаткиње Драгане Всилијевић представљати пионирски корак у овој области. Сматрамо да ће резултати истраживања допринети, с једне стране успешнијој настави, развијању методолошких приступа и утемељењу курикуларних и методичких начела као и техника за учење и усвајање руског језика CLIL приступом, као и унапређењу билингвалне наставе у Србији, европском и ширем окружењу.

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је кандидаткиња ДРАГАНА ВАСИЛИЈЕВИЋ подобна за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема :

„ДВОЈЕЗИЧНА НАСТАВА НА СРПСКОМ И РУСКОМ ЈЕЗИКУ: ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ И КРИТИЧКА АНАЛИЗА“

подобна за израду докторске дисертације у области

ПРИМЕЊЕНЕ ЛИНГВИСТИКЕ (МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ СТРАНОГ ЈЕЗИКА).

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је проф. др ЈУЛИЈАНА ВУЧО подобна за менторку предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидаткиње и предложене теме докторске дисертације

„ДВОЈЕЗИЧНА НАСТАВА НА СРПСКОМ И РУСКОМ ЈЕЗИКУ: ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ И КРИТИЧКА АНАЛИЗА“

а да се за менторку именује проф. др Јулијана Вучо, редовна професорка Филолошког факултета Универзитета у Београду.

ЧЛАНИЦЕ КОМИСИЈЕ

проф. др Јулијана Вучо, редовна професорка, Филолошки факултет,
Универзитет у Београду

др Ксенија Кончаревић, редовна професорка, Филолошки факултет,
Универзитет у Београду

др Катарина Завишин, доценткиња, Филолошки факултет,
Универзитет у Београду